

3-2015

Missä mennään ATT-, Finna-, Finto-, Kilda- ja Melinda-hankkeissa 3 /2015

25.8.2015

Tästä Kansalliskirjaston tilannekatsauksesta saat uusimmat tiedot ATT-hankkeen, Finnan, Finton, Kildan sekä Melindan kuulumisista.

Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalvelun muuttouutisia:

Leipätehtaalle saapuminen

Leipätehdas
Kaikukatu 4 A, 5. krs
Helsinki

- Toimitilamme sijaitsevat Sörnäisissä, Elannon entisessä Leipätehtaassa. Käynti Kansalliskirjaston tiloihin on sisäpihalta.
 - Aulassa vahtimestarien koppien jälkeen käännytään oikealle, lasioven takana ovat hissit. 5. kerroksessa lasioven vieressä on ovikello.
- [Kartta](#).
- **Julkisilla kulkuvälineillä** pääsee aivan Leipätehtaan viereen:
- Hämeentietä liikennöivät **bussit**, (68, 70, 71, 71V, 73, 73N, 74, 74N, 75, 76N, 700N, 710N, 730–742, 785–788), pysäkki **Haapaniemi**,
- **Raitiovaunut** 6, 6T, 7A ja 7B, pysäkki **Haapaniemi**.
- Sörnäisten ja Hakaniemen **metroasemat** ovat 5-10 minuutin kävelymatkan päässä.
- Voit hakea itsellesi sopivimmat reitit ja aikataulut [Reittioppaasta](#).
- Lähikaduilla sekä Lintulahdenkuja 2:n pihalla on rajoitetusti **maksullisia parkkipaikkoja**.

Koulutuksia ja tapahtumia syksyllä 2015

- [Asiantuntijaseminaari 15.9.](#) Ilmoittautuminen alkaa 26.8.
- **Kirjastoverkkopäivät 20.-21.10.** Ilmoittautuminen alkaa syyskuussa.

Finna
Finto
Kilda
Melinda
ATT/Tajua

Finna on tiedonhakupalvelu, joka kokoaa yhteen aineistoja arkistoista, kirjastoista ja museoista.

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

Tuotantoon tai betatuotantoon ovat kevään ja kesän aikana siirtyneet:

- Aalto-yliopisto, jolla on oma [kirjaston beta-näkymä](#)
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, jolla on oma [Kaakkurin beta-näkymä](#)
- Karelia ammattikorkeakoulu, jolla on oma [Karelia Finna-näkymä](#)
- Laurea ammattikorkeakoulu, jolla on oma [Laurea Finna -näkymä](#)
- Tampereen ammattikorkeakoulu, jolla on oma [Tamk Finna -näkymä](#)
- Turun ammattikorkeakoulu, jolla on oma [Turun AMK beta-näkymä](#)
- Mikkelin kaupungin museot
- Museoraitti-museot
- Muistaja-museot

Betasta tuotantoon siirtyneitä Finna-näkymiä:

- Seinäjoen korkeakoulukirjaston [SeAMK Finna](#)
- Metropolia Ammattikorkeakoulun [MetCat 2.0](#)
- Hämeen ammattikorkeakoulun [HAMK Finna](#)

Uusia aineistokokonaisuuksia:

- Kansallislageria: Kiasman kokoelmat, Hugo Simbergin valokuvat, Nyblinin valokuvat, Kansallislagerian arkisto (Suomen taideyhdistyksen pöytäkirjat), Kansallislagerian kirjasto.

Ajankohtaista mukaantulosta

- Syksyn 2015 mukaantulo uusille organisaatioille on käynnistymässä. Jos organisaatiosi on kiinnostunut mukaantulosta, ota yhteys Finna-postiin, fina-posti@helsinki.fi, **30.9. mennessä**. Ilmoittautuneille lähetetään asiakastietolomake täytettäväksi ja aineistoja pyritään saamaan mahdollisuuksien mukaan Finnan testipuolelle jo ennen marraskuun Finna-koulutuksia, joiden ajankohdat ilmoitetaan tarkemmin kohdassa *Tapahtumat ja koulutukset*.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Kehitystiimi on käyttänyt alkuvuoden Kansalliskirjastossa Finnaa varten jo toteutettujen ominaisuuksien siirtämiseen VuFindin versioon 2. Kunkin kehityssyklin päätteeksi julkaistaan lista syklin aikana toteutetuista ominaisuuksista; [viimeisin julkaistiin 13.8.](#)

Henkilöstöuutisia

- Palvelusuunnittelija Piia Naukkarinen on aloittanut kesäkuussa työt asiakkuudenhallintayksikössä. Piian tehtäviin kuuluu sekä Finna-projektin että ATT/Tajua-hankkeen tehtäviä.

Ryhmien kokoukset

- Finna-konsortioyhmä kokoontui 5.5. Ryhmä käsitteli mm. Finnan tunnuslukuja, Finna-strategian valmistelua ja projektisuunnitelmaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan ulkopuolisten organisaatioiden mukaantulosta Finnaan. Ryhmän ensimmäisen sektorikohtaisen katsauksen ajankohtaisiin muutosvoimiin olivat kokoukseen valmistelleet museoiden edustajat. Kokouksen muistio on tallennettu [Finna-wikiin](#). Ryhmä kokoontuu seuraavan kerran 17.9.
- Käytettävyysoyhmä 14.4. Kokouksen materiaalit löytyvät [Finna-wikistä](#). Seuraava ryhmän kokous järjestetään 24.9.
- Vaski-kirjastojen Finnaan mukaantulon ohjausryhmä kokoontui 8.5. Kokouksen muistio löytyy [Finna-wikistä](#).

Tapahtumat ja koulutukset

- Loppuvuoden tilaisuuksia:
 - Syyskuun Finna-tapaamiset:
 - [ke 9.9. klo 10–12 \(Museot\)](#)
 - [ke 9.9. klo 13–15 \(Korkeakoulukirjastot\)](#)
 - [to 10.9. klo 10–12 \(Yleiset kirjastot\)](#)
 - [pe 11.9. klo 10–12 \(Arkistot\)](#)
 - Joulukuun Finna-tapaamiset:
 - [ke 2.12. klo 10–12 \(Korkeakoulukirjastot\)](#)

- to 3.12. klo 10–12 (Museot)
- pe 4.12. klo 10–12 (Arkistot)
- ti 8.12. klo 10–12 (Yleiset kirjastot)
- Finna-koulutukset
 - 19.11. klo 10-16 (Kirjastot)
 - 20.11. klo 10-16 (Museot, arkistot)
- Finna @ Helsinki Design Week -tapahtuma: "Culture as Commons? Designing with Digital Heritage - Powered by Finna" pe 11.9. 17-19, Jätkäsaari, L3 makasiini.
- [Finnan viestintätyöpaja](#) 15.9. klo 13–16
- Finna-päivä 10.11.
- Vahvistetut Finna-tapahtumien ajat löytyvät [Finna-kalenterista](#).
- Kevään ja kesän 2015 tilaisuuksia:
 - Käytettävyyshyöryhmän 21.4. järjestämän Tutkijoiden tarpeet -työpajan esitykset on tallennettu [työpajan sivulle](#) Finna-wikiin.
 - Timo Laine piti [esityksen](#) Finnasta ja kaukopalvelusta Suomen tieteellisen kirjastoseuran seminaarissa 20.5.
 - Finnaa esiteltiin kesäkuussa Kirjastopäivillä Seinäjoella esityksellä [Vaski-Finna-Kirjastot.fi-pilotista](#) ja Finnasta pidettiin [tietoisku](#).
 - Finna on ollut kesän aikana esillä [LIBER](#)- ja [HCI International](#) -konferensseissa.

💡 Elokuun Finna-wiki-vinkki: Mitä opinnäytteitä ja tutkimuksia Finnasta on tehty? Asia selviää Finna-wikin [koosteesta](#).

Lisätietoja:

- Finnaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: finna-posti@helsinki.fi
- Finnan kehittäminen ja arkinen yhteistyö [Finna-wikissä](#)
- Finna osana KDK-hanketta [KDK-verkkosivuilla](#)

Finna-tilannekatsauksen kokosi kehittämispäällikkö Erkki Tolonen.

Finto

Finto on suomalainen palvelu sanastojen, ontologioiden ja luokitusten julkaisua ja käyttöä varten.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Finto-palvelun taustalla olevasta [Skosmos-ohjelmistosta](#) on julkaistu 1.1-versio. Uusi versio toi mukanaan paremman tuen monikielisyydelle ja lukuisia pienempiä parannuksia käyttöliittymään.

Sisältötyön kuulumiset

- YSO:n koostekäsitteiden tarkistustyö on saatu päätökseen. Tehtävä aloitettiin jo 2014 keväällä. Tuloksena YSO on nyt koostekäsitteiden osalta selkeämpi ja ontologiasta poistui yli 400 käsitettä. Työryhmä koki, että nyt poistetut käsitteet eivät tuoneet mainittavaa hyötyä tiedonhakuun ja sisällönkuvailuun.

Kokoukset

- ONKI-projektin ohjausryhmä kokoontui 16.6., ja kokouksen pöytäkirja on luettavissa [projektin julkisessa Wikissä](#).

Seminaarit ja viestintä

- Finto-tiimi järjestää sidosryhmille KOKO-työpajan to 3.9. Kansalliskirjaston auditoriossa. Aiheena on ontologioiden monikielisyyys.
- Finto on ollut kesällä esillä [ELAG](#)- ja [LIBER](#)-konferensseissa.
- Scandinavian Library Quarterly -lehdessä (Vol. 48, No. 1-2/2015) on julkaistu Fintoa ja YSO:n monikielisyyttä käsittelevä juttu: [The future of metadata: Open, linked and multilingual](#).

Lisätietoja:

- Voit lähettää Fintoa ja ONKI-projektia koskevat kysymykset, kommentit ja palautteen osoitteeseen finto-posti@helsinki.fi.
- [Projektin wiki-sivut](#).

Kilda

Kilda eli Kirjastometatieto linkitetyksi dataksi -projekti (2014-2016) tukee siirtymistä kirjastometatiedon tuotannossa linkittyvään dataan. Ensimmäinen askel linkittyvän ja yhteentoimivan metatiedon suuntaan on kansainvälisen RDA-kuvailustandardin käyttöönotto Suomen kirjastoissa. Kilda edistää myös uusien tunnisteiden käyttöönottoa ja sanastojen julkaisemista avoimena datana.

Ajankohtaista

- Ammattikorkeakoulujen kirjastot ovat yhteisesti päättäneet RDA-kuvailuohjeiden käyttöönotosta samassa aikataulussa kuin Kansalliskirjasto (vuoden 2016 alussa).
- Kansallinen kirjastoaineistojen kuvailun ohjausryhmä on julkaissut suosituksensa kirjastoille RDA-kuvailuohjeiden käyttöönotosta. [Suositus RDA-tiedotussivuilla](#).
- RDA-konversion testauksista tiedotetaan alkusyksystä. RDA-konversioprosessille luodaan omat tiedotussivut.

Viimeisimmät ohjeet

RDA-käyttöönoton tueksi Kansalliskirjaston on julkaissut RDA-tiedotussivuillaan

- [RDA-pamfletin](#)
- [RDA-tiedotteen](#)

RDA-suomennoksen julkaisemisen aikataulu viivästyy vuoden 2015 loppupuolelle. Julkaistavaan tekstiin sisällytetään viimeisimmät kansainväliset päivitykset.

Ryhmiä kokoukset

- Kilda-projektin ohjausryhmän seuraava kokous on 8.9.2015. Muistiot ja agendat ovat luettavissa [Kilda-projektin sivulla](#).

Seminaarit, koulutukset

- Vuosittainen **Kuvailun tiedotuspäivä** järjestetään 1.9.2015. Päivän teemana on metatietoa yhdessä ja avoimesti. Aiheina ovat mm. kuvailuympäristön (ja kuvailun) muutos, yhteistyömuodot ja kirjastometatiedon uudet hyödyntämistavat. Tarkempi ohjelma ym. lisätietoa [tiedotuspäivän sivulla](#).
- Koko kirjastoverkon **RDA-koulutukset** järjestetään kolmena erisäältäöisenä päivänä 2.10., 27.10. ja 1.12.2015 Helsingissä. Tilaisuuksiin on myös etäyhteys. Koulutus on luonteeltaan RDA-tekstiä esittelevää, ei siis varsinaista luettelointikoulutusta. Koulutuspäivien ohjelmat ja muuta tietoa [RDA-tiedotussivuilla](#). Koulutuksiin ilmoittautumisesta tiedotetaan erikseen.

Lisätietoja:

- [Kilda-projektin sivut](#)
- [RDA-tiedotussivut](#)
- Kilda-projektia koskevat kysymykset osoitteeseen: kk-kilda@helsinki.fi
- Kuvailusääntöjä koskevat kysymykset osoitteeseen: kuvailusaannot-posti@helsinki.fi

Kilda-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspäälikkö Marja-Liisa Seppälä.

Melinda

Melinda on kansallinen metatietovaranto, joka kokoaa kirjastoaineistojen kuvailevat metatiedot yhteen paikkaan.

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

Yliopisto- ja yhteiskirjastot, ammattikorkeakoulukirjastot:

- Melinda-kirjastot vastasivat Melindan laatuohjelman lähtötietokyselyyn keväällä. Kyselyssä kartoitimme laatuun, ohjeistukseen, viestintään ja koulutukseen liittyviä asioita. Tuloksien tarkempi analysointi ja kehityskohteiden valinta jatkui kesän aikana. Parannukset on aloitettu ja niitä tehdään jatkuvasti. Monesti kyse voi olla aika pienistä korjaavista toimenpiteistä, kuten vaikkapa ohjeistuksen selkiyttämisestä.
- Melindan talonmies tiedottaa laadunparannustoimien edistymisestä voycat-sähköpostilistalla ja Metiva-wikissä.

Yleiset kirjastot:

- Pirkanmaan Piki-kirjastojen osakohteettomat aineistot (noin 425 000 tietuetta) on ajettu Melindaan. Osakohteellista aineistoa (yli 1,8 miljoonaa tietuetta) on kesän aikana katselmoitu ja korjailtu Melindan testipuolella. Tämän aineiston tuotantoonsiirto on myös alkanut.
- Kokkolan seudun Anders-kirjastot jatkavat Melindaan liittymisen valmistelua. Pidämme yhteisen työpajan elokuun lopulla.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Kesällä ajettiin automaattisten korjausten kolmas erä Melindan tietokantaan. Lisätietoa korjausajoista löydät Metiva-wikistä. Lisäksi tehtiin automaattinen 14 000 tuplatietueen yhdistäminen äskettäin kehitetyllä deduplikointi -ohjelmistolla.
- Korjausten tekoa jatketaan vuoden mittaan. Uusia korjauksia voi myös ehdottaa osoitteeseen melinda-posti@helsinki.fi.

Ryhmiä kokoukset

- Tiedonhallinnan ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran 31.8.2015 .Tutustu aiempiin [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Kuvailuvan metatiedon asiantuntijaryhmä kokoontuu seuraavan kerran 8.9.2015. Tutustu [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Metatietovarannon musiikkityöryhmä MusaMelinda kokoontuu seuraavan kerran syksyllä . Tutustu aiempiin [kokouspöytäkirjoihin](#).

Tapahtumat ja koulutukset

- Seuraava Melindan talonmiehen tuokio on 29.9 klo 14-15 (AC). Ilmoittautuminen alkaa syyskuussa.
- Melinda-Aleph peruskoulutuksen uusille Melinda-kuvailijoille pyrimme järjestämään seuraavan kerran marraskuussa.
- Koulutusten materiaalit ja videotallenteet löydät Metiva-wikistä.

Lisätietoja:

- Melindaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: melinda-posti@helsinki.fi
- [Metiva-wiki](#)

Melinda-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspällikkö Minna Olkinuora-Tauru.

Tajua

Tajua-hanke edistää tieteen tuotosten avointa saatavuutta. Se on Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen osahanke Kansalliskirjastossa.

Tajua-hanke käynnistyy syyskuun alussa

TAJUA-projektin tavoite on parantaa tieteen tuotosten saatavuutta ja löydettävyyttä. Hanke koostuu verraten itsenäisistä osaprojekteista:

- rinnakkaisallennuksen infrastruktuurin kehittäminen
- avoimen julkaisemisen yhtenäiset käytännöt
- avoimen julkaisemisen tuen mallit
- tutkimusdatan kuvailutyökalu
- tutkimusaineistojen tunnist- ja nimitietopalvelut
- avoimen tieteen tuotosten pitkäaikainen saatavuus.

Projekti käynnistyy syksyllä 2015 ja kestää maaliskuuhun 2017.

Tajua-hanke on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama, ja se liittyy Avoin tiede ja tutkimus -hankkeeseen (ATT). ATT on opetus- ja kulttuuriministeriön vuosille 2014-2017 käynnistämä hanke tiedon saatavuuden ja avoimen tieteen edistämiseksi. Tavoitteena on, että vuoteen 2017 mennessä Suomi nousee johtavaksi maaksi tieteen ja tutkimuksen avoimuudessa ja että avoimen tieteen mahdollisuudet hyödynnetään laajasti yhteiskunnassa.

Lisätietoja: [TAJUA-projekti](#)

ATT

ATT-hankkeen koulutuskoordinaatio

ATT-hankkeen koulutuskoordinaation pää tavoitteena on edistää tieteen toimintakulttuurin avoimuutta ja vahvistaa avoimen tieteen osaamista tuottamalla avoimen tieteen [koulutuspaketti](#) ja toteuttamalla avoimen tieteen [osaajakoulutus](#).

Koulutuspaketti tuotetaan eri organisaatioiden asiantuntijoiden ja muiden verkostojen kanssa yhteistyönä ja se on vapaasti kaikkien hyödynnettävissä ja muokattavissa.

Osaajakoulutus käynnistyy 14.9 aloitustilaisuudella, jossa kartoitetaan avoimen tieteen koulutustarpeita ja mahdollistetaan verkostoituminen. Osaajakoulutusta toteutetaan koulutuspaketin mukaisesti kaksi kertaa syksyn 2015 ja kevään 2016 aikana.

Lisätietoja: [ATT-hanke](#).

Tajua-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspäällikkö Esa-Pekka Keskitalo.

Kuvatiedot:

Leipätehdas 2015, Kuva KK/Susanna Eklund 2015

Leipätehtaan pääsisäänkäynnin kyltti 2015, Kuva KK/Susanna Eklund 2015

[*Leipätehdas vuonna 1949, Kuva Finna/Helsingin kaupunginmuseo*](#)

[Sivun alkuun](#)